

Andreu de Bofarull i Brocà.

ren a publicar el 1845 la primera edició dels seus "Annals".

Aquesta obra li va obrir moltes portes: algunes antigues corporacions —no concreta quines— li encarregaren ordenar llurs arxius i també moltes persones li facilitaren l'accés a la documentació particular que guardaven. I fins l'Ajuntament li va encarregar de revisar les actes municipals corresponents als anys 1444 al 1818 —que eren les que aleshores es guardaven relligades a l'Arxiu— i això li va permetre refer els "Annals" i publicar-ne el 1867 la segona edició.

El 1863 un regidor va demanar la supressió de la plaça d'arxiver,⁵ a la vegada que, aquest mateix any, l'Ajuntament pressupostava una despesa de cinc mil rals per l'arranjament de l'Arxiu. La despesa va

de "Crònica de Reus", textos que un altre diari —el *Boletín reusense*—, sota un altre títol, li anava copiant cada dia. De manera que va haver de deixar de publicar-les i així també ho va haver de fer el seu copista.

5. AHMR, Llibre d'Actes (1858-1861) f. 151v. Vegeu "Notes... (vi)" dins *Informatiu Arxiu*, 7 (Reus, tardor 2003), p. 17.

ser rebutjada per Reial Ordre, de manera que pel mes d'octubre l'Ajuntament la va haver de retirar. A més, aquesta mateixa Reial Ordre recomanava crear la plaça d'arxiver, una plaça que, de fet, ja existia. En mig de tot això, Bofarull —que aleshores ja era, almenys, arxiver i comptador de l'Hospital— volia assegurar-se, com fos, el càrrec d'arxiver municipal, de manera que llavors es va oferir per ocupar-la de manera gratuïta, la qual cosa, el 2 d'octubre, li fou acceptada i se'l va nomenar arxiver, sense sou ni emolument de cap classe.⁶

Uns dies més tard, el 20 d'octubre, l'Ajuntament ratificava la retirada del pressupost per l'arranjament de l'Arxiu i decidia pagar l'haber corresponent a la persona que havia estat encarregada de l'Arxiu fins el dia en què va prendre possessió el que havia de tenir el càrrec gratuïtament.⁷ Cal observar com en aquest cas, el Ple de l'Ajuntament no esmenta el nom de l'arxiver i fa l'efecte que el sortint i l'entrant eren dues persones diferents.

Bofarull va portar l'Arxiu en aquestes condicions fins el 1867, quan se li va ampliar la feina en ser nomenat bibliotecari municipal i oficial segon de secretaria (Bofarull era advocat). Aleshores sí que se li va assignar un sou pel conjunt dels tres càrrecs però, segons diu Santasusagna, "no volgué mai que l'Ajuntament li augmentés perquè no fes goig a algú i el volgués suplantar per influència política". Afegeix aquest autor que Bofarull "solia dir que l'Arxiu Municipal era la seva llar, la seva família, el seu temple, la seva amor", i ho arrodoneix dient que "en parlava sempre i amb orgull".⁸

Ell també va ser l'iniciador de l'Hemeroteca municipal⁹ i hi deixà la seva particular empremta, ja que sovint feia anotacions sobre les pàgines dels diversos diaris que hi va aplegar.

6. AHMR, Llibre d'Actes (1862-1865), fs. 251v i 252r.

7. AHMR, Llibre d'Actes (1862-1865), f. 258v.

8. SANTASUSAGNA, Joaquim. *Reus i els reusencs en el Renaixement de Catalunya fins al 1900*, (Reus, 1949) p. 80. Per més informació sobre l'obra d'Andreu de Bofarull, vegeu aquest autor (*Ibidem*, ps. 80-84).

9. Que es va conservar —actualitzada de manera permanent— a l'Arxiu Municipal fins l'any 2003, quan va passar —igualmente com la biblioteca antiga de l'Arxiu— a la Biblioteca Central "Xavier Amorós", de nova creació.